

DIPLOMOVÁ PRÁCE - BC. JAKUB KENDER

NOVÁ BUDOVA AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE

OPONENTSKÝ POSUDEK

Prof. Ing. arch. Martin Rajniš

Fakulta architektury

České vysoké učení technické v Praze

Atelier Stempel a Beneš

a.r.2020/21, z. s.

autor Bc. Jakub Kender

Diplomová práce je věnována návrhu nové budovy Akademie výtvarných umění v Praze, kde budou sídlit převážně ateliéry digitálního umění, audiovizuálního obrazu, robotiky, bio-umění a jejich vzájemné syntézy. Program je doplněn specializovanými laboratořemi. Umělcům mají poskytnout vše potřebné k rozvoji tohoto oboru umění volně otevřené ateliéry.

Můj dlouholetý kamarád Jano Stempel, kterýho si hluboce vážím, mě požádal, abych se ujal oponentury s argumentem, že jsem „revoluční týpek,“ takže budu schopnej takovouhle diplomku obhájit. Souhlasil jsem aniž jsem tužil, co mě čeká. Měl jsem totiž obhajovat něco, o čem skoro nic nevím...

Tomuhle druhu umění se říká různě, například „nový umění“, Jakub to nazývá „post digitální tvorba“. Musím se přiznat, že se tohle umění mě skoro úplně míjí. Pro mě je úloha architektury jasná: znovu zrekonstruovat materiální svět lidí, kterej se zhroutil po tom, čemu kunsthistorici a dějepisci říkají „zásadní katastrofa“. Válka 1914 – 1945 totiž přivedla do celého světa, ale hlavně do Evropy, peklo. A jedním z reliktních týhle doby je naprosto šílená a nepřijatelná architektura. Tolik o zařazení této diplomní práce do širšího historického rámce.

Abych nemusel dlouho líčit, jak jsme s Jakubem pracovali a opisovat naše výměny názorů, poprosil jsem Jakuba, abychom náš rozhovor zaznamenali zvukově. K této nahrávce je nutné poznamenat dvě věci:

- 1/Jakub mluví slovensky, takže jeho řeč je překladem do češtiny
- 2 Rozhovor je jakýmsi informačním klíčem, který přiblíží Jakubovo i moje uvažování o tohle diplomu.

Ptal jsem se, proč si Jakub zvolil právě tohle umění a společně jsme došli ke konstatování, že o něm oba vlastně víme pramálo. Jakub měl šanci během relativně dost dlouhého zpracování diplomu proniknout víc do hloubky a je přesvědčenej, že právě tato odnož umění si podobnou formu výrazu a vyjádření bude osvojovat čím dál víc a taky bude čím dál víc digitální. A právě v tomhle možná vidí hlavní smysl postavení budovy AVU v Bubenči na hrancích Stromovky.

Já mu neberu jeho optimistickou víru v budoucnost této odnože, i když osobně tenhle názor moc nesdílím. To ale neznamená, že bych považoval takovou práci za nedůležitou.

K vlastní budově: Jakub říká, že ho lákalo hlavně místo. Má pravdu, místo je vpravdě magický. Když se očima zaposloucháte do rytmu a tónu tohoto kusu města, zjistíte, že jste na zvláštním rozhraní. Já, přesvědčený přívrženec přirozený architektury můžu říct, že ty nejzajímavější a nejpůsobivější věci vznikají právě na rozhraních, takže v tomhle považuju Jakubovu snahu za naprosto korektní a legitimní.

Otázkou ovšem zůstává, a o tom jsme taky hodně mluvili, jestli tím nedostávají poněkud na frak posvátný vedutý, který jsou v Praze zcela oprávněně chráněny. Jakub mě ale přesvědčil o tom, že velikost věže nové budovy AVU a její vzdálenost od Hradu nebudou s vedutou interferovat. Někdo přesto namítne, že i tak je to rušivý element na té krásně jednoduché lince staveb u Letenský pláně. Jakubova odpověď je jednoznačná: „Chci zvednout prst nad Prahou, prst nových umění, jehož poselství je tak důležitý, že si to zaslouží!“

Je to věc, na kterou má, coby diplomant, coby svobodný člen akademický instituce, právo. Má právo na svůj nezávislý pohled, má právo vymknout se z některých norem. Musím ale říct, že se z nich až tolik nevymyká a pokud ano, tak poměrně pozitivně.

Navíc mi Jakub ukazoval řadu vedut, který získal v IPRu a přesvědčil mě, že trošku zvláštní taškařice, kterou při této příležitosti předvedl Roman Koucký a jeho lidé, moc dobře chápe. Zřejmě líp než já sám. Dokázal vstřebat metodiku i posuzování stavby v rámci tvorby města, a to při snaze o zachování těch nejkrásnějších vedut. Tak je to naprosto správně a proto je i výsledek přesvědčivý.

Několik slov k architektuře a stavbě věže:

Nebudu zastírat, že dům sám se mi líbí. Renzo Piano, jeden z mála soudobých architektů, který mám rád, postavil mrakodrap pro New York Times, jehož fasáda je vrstvená do hloubky. Něco podobného, i když v jiném měřítku a v jiný architektonický dikci použil i Jakub. Jeho dům je trojvrstvej, vnější vrstva je měkký textilní kompozit skleněných vláken s membránou PTFE. Po odstupu zhruba půl metru je těleso domu s velikánskejma otvorama - quasi okna. Dvnitř je možné dohlédnout i na velké a brutální skelet hlavní dřevěný sekce věže, ke který přiléhá železobetonový jádro. Tomu říkám dramatická architektura 21. století! To je architektura, na kterou může být Jakub i ateliér, z kterýho povstal, pyšnej.

Je o mně známý, že jsem člověk, kterej nenechá nic na pokoji, takže přesto, že se mi tenhle princip nové budovy AVU líbí, neodpustím si poznamenat, že bych si dokázal představit věc, která bude víc předznamenávat budoucnost a míň bude závislá na sice nádhernejch, ale už lehce věkovitejch principech architektury 20. století. To je můj ale pohled na věc, nikoliv Jakubův. Pokud ale do té míry umí

řemeslo, což předvádí na velmi dobře navrženým setu plánů, má potenciál jít svou vlastní cestou.

Na závěr chci říct, že odmítám kategorizovat více nebo méně moderní stavby. Ten termín je tak zavádějící a zprofanovaný a k termínům moderna a modernismus je proto velmi těžký mluvit. Je těžký ho jak odmítat, tak i přijímat. Jen jsem si dovil nepatrně povzdechnout, že jako starej divous a revolucionář bych rád měl před sebou autory Jakubova věku, kteří by se dokázali odvážnějc odpoutat od tradic architektury. Jakub je ale jemnej a kultivovanej člověk a jeho síla hlasu v architektuře a tónina, ve který se vyjadřuje je jeho svobodný rozhodnutí. A kdo jsem já, abych křičel z první lóže: „Brutálnějc! Fortissimo!“

I tak jsem přesvědčenej o tom, že Jakub Kender má architektonickou budoucnost, jeho vize si najdou svoje místo a podaří se mu naplnit to, co je pro mě jedno z hlavních poslání architektury: dělat takový stavby, který se budou lidem opravdu líbit!

Závěrem mohu říct, že Jakubův diplomní projekt je skutečně výbornej architektonickej počín, má vše, co bych od soudobý architektury očekával a jednoznačně navrhuju hodnocení výborně - A.

Mohu jen podotknout, že jsem šťasten, že jsem se mohl zúčastnit zrození nového slovenského architekta. Musím taky poděkovat Magdě Šebestové, že mi pomohla zaznamenat a formulovat moje myšlenky.

V Praze dne 22.1.2021
Prof. Ing. arch. Martin Rajniš

